

# YAYOI KUSAMA

## *Dots Obsession*

**15 september – 18 november**

Wiels heeft voor de tweede tentoonstelling één van de belangrijkste kunstenaars van vandaag uitgenodigd: Yayoi Kusama. Haar werken die over de hele wereld werden tentoongesteld, van het MOMA in New York tot de Biënnale van Venetië, oefenen een grote invloed uit op het hedendaagse kunstlandschap en zullen voor het eerst in een grootse tentoonstelling te zien zijn in België.

De kunstenaar zal speciaal voor deze tentoonstelling een monumentaal project, dat voor Haus der Kunst in München uitgedacht werd, herwerken. De installatie bestaat uit gigantische opblaasbare ballonnen, waarvan sommige kunnen bezocht worden als paviljoenen, en herneemt het motief van de stippen die de kunstenaar al meer dan 40 jaar typeren. Met behulp van dit formele middel weeft ze een landschap dat soms feeëriek dan weer verontrustend is en evenveel ruimte inneemt als de bezoeker.

Voor Kusama vormen de stippen in de eerste plaats het onderwerp van de hallucinaties die ze in haar kindertijd onderging : haar hele omgeving en zichzelf werden overspoeld en verstikt door een massale vermenigvuldiging van stippen. Geleidelijk aan transformeerde ze deze bedreiging in een krachtig middel waarmee ze de wereld kon de- en herconstrueren.

Het werk van Kusama absorbeerde of liep vooruit op de belangrijkste artistieke trends sinds de jaren 40 : Minimalisme, Pop Art of Fluxus. Zelfs vandaag nog blijft ze nieuwe vormen uitdenken voor haar esthetische universum. De laatste jaren stelde ze installaties voor die niet alleen de plek die ze innemen volledig opsorpen maar ook de ambitie hebben de ervaring van de bezoekers intenser te maken en hen te integreren in haar werk.

Door op verschillende schalen met reflectie en herhaling te werken brengt Kusama een gevoel van evenwichtsverlies en desoriëntatie teweeg dat onzekerheid dan weer bevrijding opwekt.

Voor Wiels het uitgelezen moment om hommage te brengen aan één van de grootste kunstenaars van deze tijd en het Belgische publiek te laten deelnemen aan een “Kusama” ervaring. De tentoonstelling zal begeleid worden door een programma van historische films die Kusama realiseerde.

*De tentoonstelling is een productie van de Studio Kusama in samenwerking met Franck Gautherot en Seung-Duk Kim, Le Consortium, Dijon en het Haus der Kunst, Munchen.*

# Biografie

Yayoi Kusama werd geboren in Matsumoto, prefectuur van Nagano in Japan, in 1929.

Kusama is één van de grootste hedendaagse kunstenaars. Ze realiseert haar eerste werken in het begin van de jaren 50 en begint met het maken van tekeningen en aquarellen in zeer grote aantallen. De seksuele metaforen, die terug te vinden zijn in al haar werken, zijn reeds aanwezig, evenals andere, steeds terugkerende motieven die ze hardnekkig en in grote getale blijft herhalen. De stippen, de fallische en vaginale vormen die ze gebruikt komen voort uit de hallucinaties die ze in haar kindertijd onderging en die ze probeerde te overwinnen door artistieke expressie.

In 1957 verlaat Kusama Japan en trekt naar de Verenigde Staten waar ze zich in New York installeert tot 1972. De kunstenaar wordt al snel opgenomen in de New Yorkse avant-garde, alsook in de Europese kunstscène, en profileert zich als één van de voorloopters van de Pop Art, het Minimalisme en de Installatiekunst. Aan het begin van de jaren zestig vertoeft ze in de kringen van en exposeert ze met emblematische figuren als Jasper Johns, Joseph Cornell, Claes Oldenburg en Andy Warhol in de Verenigde Staten, en Piero Manzoni en Yves Klein in Europa. Even radicaal als gretig op publiciteit, excentriek en altijd op dezelfde golflengte als de tijdsgeest, slaagt Kusama erin om haar neuroses en angsten te transformeren in de meest invloedrijke kunstwerken van de jaren 60. Gedurende 10 jaar produceert ze een verbijsterend aantal schilderijen, sculpturen, foto - collages, installaties en performances ; ze realiseert een film en schrijft romans. In 1960 publiceert ze een "Manifest van de Obliteratie" : "Mijn leven is een stip, verloren tussen miljoenen andere stippen..."

In 1964 creëert ze haar eerste installatie : *Aggregation: One Thousand Boats Show*. Nadien komen de *Infinity Mirror Rooms*, kamers bekleedt met spiegels die de indruk van het vermenigvuldiging van de stippen nog meer accentueren. Net als talrijke kunstenaars neemt Kusama deel aan de grote politieke en pacifistische strijd die in de jaren 60 voor opschudding zorgde. Ze organiseert happenings waar provocatie samengaat met een pacifistische en libertijnse boodschap.

In 1973, mentaal ziek, uitgeput en zonder financiële middelen, keert Kusama terug naar Japan waar ze meer dan 2000 van haar werken vernietigt. Sinds 1977 leeft ze in een private psychiatrische instelling, gereputeerd voor z'n therapieën gebaseerd op artistieke expressie in het behandelen van atypische neuroses. Ze verblijft in een appartement, middenin de instelling, en is zonder twijfel de enige patiënte die

haar verblijf betaalt dankzij de werken die ze blijft produceren. Kusama liet recent een atelier bouwen in de buurt van het ziekenhuis waar ze iedere dag komt om aan haar vele tentoonstellingen te werken.

Sinds het begin van de jaren 90 en met meer gevoel voor openheid ten opzichte van een minder formalistisch modernisme, geniet het werk van Kusama een hernieuwde internationale erkenning. Ze vertegenwoordigde haar land op de Biënnale van Venetië en prestigieuze instellingen zoals het MOMA in NY, het MOCA in Los Angeles, de Kunsthalle van Wenen en het KunstMuseum van Basel hebben retrospectieven aan haar gewijd.

## Yayoi Kusama – Tentoonstellingen (selectie)

### 2007

*Yayoi Kusama - dots obsession*, HDK - Haus der Kunst - Munich

### 2006

*Real Utopia - Stories of the Unlimited*, 21st Century Museum of Contemporary Art, Kanazawa

*The Gold Standard*, P.S.1 Contemporary Art Center, Long Island

*The Painted World*, P.S.1 Contemporary Art Center, Long Island

*Metamorfosi*, Galleria Civica di Modena, Modena

*2006 Singapore Biennale*, Singapore

*Berlin-Tokyo/Tokyo-Berlin. Die Kunst zweier Städte*, Neue Nationalgalerie, Berlin  
- Mori Art Museum, Tokyo

*Strange I've Seen That Face Before - Kunst, Design, Architektur im Kopf*, Museum Abteiberg, Mönchengladbach

*Zero: International Avant-garde of the 50s and 60s*, Museum Kunst Palast, Dusseldorf

*Fiction@Love*, MOCA Shanghai

### 2005

*Summer of Love Art of the Psychedelic Era*, Tate Liverpool, Liverpool - Schirn Kunsthalle, Frankfurt a /M

*Les Grands Spectacles - 120 Jahre Kunst und Massenkultur*, Museum der Moderne Salzburg

*Chikaku* Kunsthaus Graz

*Kiss the Frog - The Art of Transformation*, The National Museum for Art, Architecture and Design, Oslo

*Yayoi Kusama - Sailing the Sea of infinity*, Contemporary Art Museum, Kumamoto

#### **2004**

*Kusamatrix*, Mori Art Museum, Tokyo

*Yayoi Kusama Nets 1959-1999*, MOMA Contemporary, Fukuoka

*Yayoi Kusama*, Zacheta National Gallery of Art, Warsaw

*Yayoi Kusama: Eternity-Modernity*, The National Museum of Modern Art, Tokyo -  
The National Museum of Modern Art, Kyoto

2004 *Whitney Biennial*, New York

#### **2003**

7e *Biennale de Lyon – C'est arrivé demain*, Lyon

*Happiness - A Survival Guide for Art and Life*, Mori Art Museum, Tokyo

*Yayoi Kusama – Beyond the Labyrinth*, Marugame Genichiro-Inokuma Museum of Contemporary Art, Kagawa

*Yayoi Kusama*, Kunstverein Braunschweig, Braunschweig

*Uneasy Space*, Site Santa Fe, Santa Fe

*Dada and Surrealism*, Bildmuseet, Umeå

*Loud & Clear*, Stedelijk Museum Bureau Amsterdam, Amsterdam

#### **2002**

*Yayoi Kusama*, Matsumoto City Museum of Art, Nagano

*Asia-Pacific Triennial of Contemporary Art 2002*, Brisbane, QLD

*Dot Paradise in Shangri - La Kirishima Open-Air Museum*, Kagoshima

*Yayoi Kusama*, Kunsthalle Wien, Vienne

#### **2001**

*Yokohama 2001 - International Triennale of Contemporary Art*, Yokohama

*Video Vibe - art, music and video in the UK*, Contemporary Art Center Vilnius (CAC), Vilnius - Argos, Bruxelles

*Hypermental - Wahnhafte Wirklichkeit 1950 - 2000 - Von Salvador Dali bis Jeff K*,  
Hamburger Kunsthalle, Hambourg

#### **2000**

*Yayoi Kusama*, Serpentine Gallery, London

*Yayoi Kusama Silkscreen-Lame*, Museum Haus Kasuya, Kanagawa

*Yayoi Kusama*, Le Consortium, Digione; Maison de la culture du Japon, Paris ;  
Kunsthallen Brandts Klaedefabrik, Odense ;Les Abbatoirs, Tolosa : Kunsthalle

Wien, Wien; Artsonje Center, Seoul; Artsonje Museum, Gyeongsangbuk-do  
*Biennale of Sydney 2000*, Sydney

**1999**

*Beyond my Illusion*, MOMA Contemporary, Fukuoka  
*The 7th Yayoi Kusama Exhibition*, Bunkamura Gallery, Tokyo  
*Yayoi Kusama, Years in Japan*, Museum of Contemporary Art, Tokyo  
*Mirror Images: Women, Surrealism, and Self-Representation*, San Francisco  
Museum of Modern Art

**1998**

*Love Forever: Yayoi Kusama 1958-1968*, Los Angeles County Museum of Art, LA -  
The Museum of Modern Art, New York  
*Self Obliteration*, MOMA Contemporary, Fukuoka  
*Taipei Biennial 1998 - Site of desire*, Taipei Biennial  
*Out of Actions: Between Performance and the Object, 1949-1979*, MOCA The  
Geffen Contemporary, Los Angeles

**1997**

*Yayoi Kusama*, The Arts Club of Chicago, Chicago

**1996**

*A Panorama of my Youth*, MOMA Contemporary, Fukuoka

**1993**

*Venice Biennale, Japan Pavilion*, Venice